

Ανανεωμένη εμπορική πολιτική για μια ισχυρότερη Ευρώπη

Σημείωμα διαβούλευσης

16 Ιουνίου 2020

I. Εισαγωγή

Όπως εξήγγειλε στην πρόσφατη πρότασή της για την ανάκαμψη της Ευρώπης μετά τον κορονοϊό, με τίτλο «*Η ώρα της Ευρώπης: ανασύνταξη και προετοιμασία για την επόμενη γενιά*¹», η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δρομολογεί την επανεξέταση της εμπορικής και επενδυτικής πολιτικής της ΕΕ. Η επανεξέταση αυτή υπαγορεύεται από δύο βασικούς στόχους. Πρώτον, να αξιολογηθούν τρόποι με τους οποίους η εμπορική πολιτική μπορεί να συμβάλει στην ταχεία και βιώσιμη κοινωνικοοικονομική ανάκαμψη και, παράλληλα, στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας στη μετά COVID-19 εποχή, την αντιμετώπιση των προκλήσεων με τις οποίες θα βρεθεί αντιμέτωπη η ΕΕ και την προώθηση των αξιών και των προτύπων μας. Δεύτερον, να εξεταστούν τρόποι με τους οποίους η εμπορική πολιτική μπορεί να συμβάλει στην οικοδόμηση μιας ισχυρότερης ΕΕ που θα βασίζεται σε ένα μοντέλο «ανοικτής στρατηγικής αυτονομίας», ούτως ώστε να αξιοποιηθούν τα οφέλη που προσφέρει ο ανοικτός χαρακτήρας για τις επιχειρήσεις, τους εργαζομένους και τους καταναλωτές μας και να εξασφαλιστούν, παράλληλα, η προστασία τους από αθέμιτες πρακτικές και η ενίσχυση της ανθεκτικότητάς μας, προκειμένου να είμαστε καλύτερα εξοπλισμένοι για να ανταποκριθούμε στις μελλοντικές προκλήσεις.

Στην ουσία, αυτή η επανεξέταση της πολιτικής μας θα καθορίσει την πολιτική κατεύθυνση της εμπορικής και επενδυτικής πολιτικής της ΕΕ για τα επόμενα έτη.

Ως απαραίτητο μέρος της εν λόγω διαδικασίας επανεξέτασης και σύμφωνα με τη δέσμευσή μας για διαφανή διάλογο με τους πολίτες και τα ενδιαφερόμενα μέρη, δρομολογούμε δημόσια διαβούλευση με στόχο να δώσουμε τη δυνατότητα σε όσο το δυνατόν περισσότερους ενδιαφερόμενους να καταθέσουν τις απόψεις τους σχετικά με τα θέματα και τα ερωτήματα που αναπτύσσονται κατωτέρω.

Προσβλέπουμε να λάβουμε εισηγήσεις από όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη: τη βιομηχανία, τους κοινωνικούς εταίρους, την κοινωνία των πολιτών και τους πολίτες μας. Ιδίως, αναμένουμε με ιδιαίτερο ενδιαφέρον τις απόψεις των πολυάριθμων μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) που αποτελούν τη ραχοκοκαλιά της εξαγωγικής οικονομίας μας, προκειμένου να προσδιοριστούν τρόποι με τους οποίους η εμπορική πολιτική μπορεί να στηρίξει τις προσπάθειές τους να αποκτήσουν πρόσβαση σε ξένες αγορές και να διευρύνουν το φάσμα των πελατών και των προμηθευτών τους. Οι απαντήσεις που θα ληφθούν θα βοηθήσουν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να διαμορφώσει την κατεύθυνση της εμπορικής πολιτικής της ΕΕ σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα.

Γενικό πλαίσιο

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?qid=1590732521013&uri=COM:2020:456:FIN>

Το εμπόριο αποτελεί σημαντικό τμήμα της οικονομίας της ΕΕ, αλλά και της καθημερινής μας ζωής. Στηρίζει πολλές από τις θέσεις εργασίας μας και παρέχει ευρύτερη ποικιλία επιλογών στους καταναλωτές. Το διεθνές εμπόριο προάγει την ευημερία μας και την ευημερία των εταίρων μας ανά τον κόσμο. Τις τελευταίες δεκαετίες, η ΕΕ έχει αποκομίσει σημαντικά οφέλη από τη διασυνδεδεμένη παγκόσμια οικονομία: το εξωτερικό εμπόριο αντιπροσωπεύει σχεδόν το 35 % του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ) μας, ενώ η αξία των αποθεμάτων άμεσων ξένων επενδύσεων στην ΕΕ, σε σχέση με το ΑΕΠ, αντιπροσωπεύει το 40 %. Το άνοιγμα της οικονομίας της ΕΕ πριν από την κρίση της νόσου COVID-19 συγκαταλεγόταν στα υψηλότερα παγκοσμίως, με 35 εκατομμύρια θέσεις εργασίας στην Ευρώπη να εξαρτώνται από τις εξαγωγές και 16 εκατομμύρια θέσεις εργασίας στην Ευρώπη να εξαρτώνται από τις ξένες επενδύσεις. Με άλλα λόγια, μία στις επτά θέσεις εργασίας σήμερα εξαρτάται από τις εξαγωγές — αριθμός αυξημένος κατά δύο τρίτα σε σχέση με το 2000.

Το εμπόριο έχει επίσης ιδιαίτερη σημασία για τις ΜΜΕ μας, οι οποίες αντιπροσωπεύουν το 87 % του συνολικού αριθμού των εξαγωγικών εταιρειών της ΕΕ και αποτελούν κινητήριο μοχλό για τις εξαγωγικές επιδόσεις της ΕΕ. Τέλος, η ΕΕ είναι επίσης ο μεγαλύτερος επενδυτής στον κόσμο, με τους επενδυτές της ΕΕ να διατηρούν επενδύσεις αξίας άνω των 8,7 τρισ. EUR στο εξωτερικό, γεγονός που συμβάλλει στην ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων της ΕΕ. Οι παγκόσμιες ανάγκες για ιδιωτικές επενδύσεις θα αυξηθούν ακόμη περισσότερο τα επόμενα έτη, προκειμένου να μπορέσουμε να επιτύχουμε τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) των Ηνωμένων Εθνών².

Παρότι οι εξαγωγές χρησιμοποιούνται συχνά ως δείκτης μέτρησης της επιτυχίας, οι εισαγωγές διαδραματίζουν εξίσου σημαντικό ρόλο στο πλαίσιο μιας παγκόσμιας οικονομίας που βασίζεται στον διεθνή καταμερισμό εργασίας. Στην Ευρώπη χρειαζόμαστε τις εισαγωγές για να εφοδιάσουμε τις επιχειρήσεις μας με βασικές πρώτες ύλες και ενδιάμεσες εισροές, ώστε να διατηρούμε το ανταγωνιστικό και τεχνολογικό μας πλεονέκτημα και να μπορούμε να παρέχουμε θέσεις εργασίας υψηλής ποιότητας, να αναπτύσσουμε και να κατασκευάζουμε προϊόντα αιχμής και να ανταποκρινόμαστε στις ανάγκες των καταναλωτών. Η ενιαία αγορά της ΕΕ αποτελεί από μόνη της απτή απόδειξη των θεμελιωδών οφελών που μπορούν να αποφέρουν το εμπόριο και η συνεργασία.

Πέρα από τα οικονομικά οφέλη, η εμπορική πολιτική διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην προώθηση και την προστασία των αξιών και των προτύπων της ΕΕ, εντός και εκτός συνόρων. Εξασφαλίζοντας ομοφωνία στην εκπροσώπηση μιας αγοράς 450 εκατομμυρίων καταναλωτών, η εμπορική πολιτική αποτελεί σημαντικό παράγοντα ενίσχυσης της ηγετικής θέσης της Ευρώπης στην παγκόσμια σκηνή. Η προαγωγή αξιών (μεταξύ άλλων, σε σχέση με τα ανθρώπινα δικαιώματα, το περιβάλλον / το κλίμα, τα κοινωνικά και εργασιακά δικαιώματα, τη βιώσιμη ανάπτυξη και την ισότητα των φύλων) έχει καταστεί αναπόσπαστο μέρος της δέσμευσής μας για μια πιο βιώσιμη και υπεύθυνη εμπορική πολιτική.

Επιπλέον, η κοινή εμπορική πολιτική μας εφαρμόζεται σήμερα σε ένα περιβάλλον αυξανόμενων προκλήσεων, τόσο εξωτερικά όσο και εσωτερικά. Η αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων θα απαιτήσει τη διαμόρφωση πιο συνεκτικής και ολοκληρωμένης εμπορικής πολιτικής με βάση τις εξωτερικές και εσωτερικές προτεραιότητες της ΕΕ.

Εκτός συνόρων, το εμπόριο εκτίθεται όλο και περισσότερο στην αστάθεια των διεθνών σχέσεων. Οι εντάσεις μεταξύ των μεγάλων παγκόσμιων οικονομιών, η άνοδος της μονομέρειας και του οικονομικού εθνικισμού, η αύξηση των κρατικών παρεμβάσεων στην οικονομία, η οπλοποίηση της εμπορικής πολιτικής για οικονομικούς ή γεωπολιτικούς στόχους έχουν ως αποτέλεσμα την αποδυνάμωση των δομών παγκόσμιας διακυβέρνησης γενικότερα, καθώς και της πολυμερούς και βασισμένης σε κανόνες τάξης πραγμάτων ειδικότερα.

² Ήδη πριν από την κρίση της νόσου COVID-19, το χρηματοδοτικό κενό για την επίτευξη των ΣΒΑ στις αναπτυσσόμενες χώρες εκτιμάται ότι ανερχόταν σε 2,5-3 τρισ. USD ετησίως (πηγή: ΔΗΕΕΑ).

Εντός συνόρων, η πεποίθηση ότι τα οφέλη της παγκοσμιοποίησης και των τεχνολογικών εξελίξεων κατανέμονται με δίκαιο τρόπο και σε όλες τις αλυσίδες αξίας, τους οικονομικούς τομείς και την κοινωνία εν γένει εξασθενεί. Επιπλέον, οι πολίτες της ΕΕ τάσσονται όλο και περισσότερο υπέρ μιας ισχυρότερης ατζέντας για την κλιματική αλλαγή και τη βιωσιμότητα. Η εμπορική πολιτική πρέπει να επιδιώκει προορατικά την προώθηση των διεθνών περιβαλλοντικών και κοινωνικών προτύπων και προτύπων χρηστής διακυβέρνησης στις χώρες εταίρους, καθώς και τη διασφάλιση της μη υπονόμευσης των αξιών και των προτύπων της ΕΕ μέσω του εμπορίου. Η εμπορική πολιτική πρέπει να συμβάλλει στην αντιμετώπιση των προκλήσεων της γενιάς μας — της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης— όπως περιγράφονται στις πολιτικές προτεραιότητες της Επιτροπής³.

Η κρίση της νόσου COVID-19 ενέτεινε περαιτέρω τις προκλήσεις αυτές. Σύμφωνα με τις εαρινές οικονομικές προβλέψεις της Επιτροπής του 2020, η πανδημία θα οδηγήσει σε συρρίκνωση της οικονομίας της ΕΕ κατά 7,4 % το 2020, ενώ το παγκόσμιο ΑΕΠ θα υποχωρήσει κατά 3,5 % και το παγκόσμιο εμπόριο κατά 10-16 %. Συγχρόνως, η πανδημία ανέδειξε ορισμένες από τις προκλήσεις που σχετίζονται με τον υψηλό βαθμό διασύνδεσης. Παράλληλα, η κρίση αύξησε τις αναπτυξιακές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι αναπτυσσόμενες χώρες. Το σχέδιο ανάκαμψης της ΕΕ⁴ παρέχει έναν χάρτη πορείας για μια πιο βιώσιμη, ανθεκτικότερη και δικαιοτέρα Ευρώπη για την επόμενη γενιά — και η εμπορική πολιτική πρέπει να προσαρμοστεί για τη στήριξη αυτών των στόχων.

II. Η εμπορική πολιτική στη μετά COVID-19 εποχή

- **Ενίσχυση της ανθεκτικότητας – εσωτερικές και εξωτερικές διαστάσεις**

Η κρίση της νόσου COVID-19 έφερε στο φως ορισμένα τρωτά σημεία, τόσο σε παγκόσμιο όσο και σε ενωσιακό επίπεδο, τα οποία πρέπει να ληφθούν υπόψη. Προέκυψαν άμεσες ανησυχίες όσον αφορά την προμήθεια ιατρικού και προστατευτικού εξοπλισμού: η κρίση ανέδειξε τους κινδύνους που συνεπάγεται η υπερβολική εξάρτηση από έναν ή από περιορισμένο αριθμό προμηθευτών κρίσιμων αγαθών και υπηρεσιών στους εν λόγω τομείς. Για τον λόγο αυτόν, πρέπει να αξιολογήσουμε με ποιους τρόπους μπορούμε να βελτιώσουμε την ανθεκτικότητά μας.

Ως εκ τούτου, η ΕΕ θα πρέπει να ακολουθήσει **ένα μοντέλο «ανοικτής στρατηγικής αυτονομίας»**. Με απλά λόγια, αυτό σημαίνει ότι η ΕΕ θα πρέπει να ενισχύσει την ικανότητά της να επιδιώκει τα συμφέροντά της με ανεξάρτητο και σθεναρό τρόπο και, παράλληλα, να συνεχίσει να συνεργάζεται με εταίρους ανά τον κόσμο για την επιδίωξη παγκόσμιων λύσεων σε παγκόσμιες προκλήσεις. Η εξασφάλιση αυτόρκειας στην ΕΕ όσον αφορά την παραγωγή ορισμένων πολύπλοκων υγειονομικών προϊόντων κρίσιμης σημασίας είναι μάλλον απίθανη, όπως εξίσου αδύνατο είναι να αντιμετωπίσουμε τις παγκόσμιες κλιματικές και περιβαλλοντικές προκλήσεις μόνοι μας.

Επιδίωξή μας είναι να συνεχίσουμε να αξιοποιούμε τα οφέλη που παρέχουν το βασισμένο σε κανόνες διεθνές εμπόριο και η άσκηση ηγετικού ρόλου στη διεθνή σκηνή και, παράλληλα, να έχουμε στη διάθεσή μας τα κατάλληλα εργαλεία για την προστασία μας από αθέμιτες πρακτικές. Θέλουμε να επιτύχουμε τη σωστή ισορροπία μεταξύ μιας Ευρώπης που είναι ανοιχτή στην επιχειρηματική δραστηριότητα και μιας Ευρώπης που προστατεύει τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και τα πρότυπά της. Για να παραμείνουν ανταγωνιστικές, οι επιχειρήσεις της ΕΕ θα συνεχίσουν να χρειάζονται πρόσβαση στις ξένες αγορές μέσω του εμπορίου και των επενδύσεων. Η αύξηση της ανθεκτικότητάς μας προϋποθέτει την κατανόηση των εξαρτήσεών μας και τη μείωση των τρωτών σημείων μας μέσω του κατάλληλου μείγματος πολιτικής.

³ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/political-guidelines-next-commission_el.pdf
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?qid=1588580774040&uri=CELEX:52019DC0640>
<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/content/european-digital-strategy>

⁴ https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/health/coronavirus-response/recovery-plan-europe_el

Η προσέγγιση αυτή αντικατοπτρίζει τον στόχο της οικοδόμησης «[Μιας ισχυρότερης Ευρώπης στον κόσμο](#)». Όπως περιγράφει η πρόεδρος κ. von der Leyen στις πολιτικές κατευθύνσεις της, θα πρέπει να ενισχύσουμε τον ρόλο της Ευρώπης ως παγκόσμιου ηγέτη και προτύπου προς μίμηση μέσω ενός σημαντικού θεματολογίου για το ανοιχτό και δίκαιο εμπόριο, στο ευρύτερο πλαίσιο της εξωτερικής δράσης της Ένωσης.

Σε γενικές γραμμές, η εμπορική πολιτική θα πρέπει να αποσκοπεί στη **σταθεροποίηση της στρατηγικής συνεργασίας μας** με βασικούς εμπορικούς εταίρους σύμφωνα με τις αξίες, τα συμφέροντα και τους στόχους μας, συμβάλλοντας παράλληλα στη διαφοροποίηση των σχέσεών μας και στη δημιουργία συμμαχιών με χώρες που συμμερίζονται τις ίδιες απόψεις.

Υπό το πρίσμα αυτό, ιδιαίτερη σημασία θα έχει η διατλαντική σχέση, δεδομένου ότι παραμένει η κεντρική αρτηρία της παγκόσμιας οικονομίας και αντικατοπτρίζει μια ευρύτερη συμμαχία συμφερόντων και θεμελιωδών αξιών. Ωστόσο, στη σημερινή εποχή, ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει επίσης να δοθεί στην ανάπτυξη των σχέσεών μας με άλλους σημαντικούς εμπορικούς εταίρους. Στο πλαίσιο αυτό, θα είναι σημαντικό να εξεταστούν τρόποι για την περαιτέρω ανάπτυξη της σχέσης μας με την Κίνα, η οποία είναι ταυτόχρονα βασικός εταίρος συνεργασίας και συστημικός αντίπαλος⁵.

Σε ό,τι αφορά τις **αλυσίδες εφοδιασμού**, η βελτίωση της ανθεκτικότητάς μας θα απαιτήσει συνδυασμό μέτρων, ανάλογα με τα αποτελέσματα της τεκμηριωμένης ανάλυσης των τρωτών μας σημείων και των επιδιωκόμενων στόχων μας δημόσιας πολιτικής. Τα μέτρα αυτά μπορεί να κυμαίνονται από τη διαφοροποίηση του εφοδιασμού σε επίπεδο χώρας και επιχείρησης και τη δημιουργία στρατηγικών αποθεμάτων έως τη σύντμηση των αλυσίδων εφοδιασμού ή την αύξηση της εγχώριας παραγωγής. Η αύξηση της βιωσιμότητας στις αλυσίδες εφοδιασμού μπορεί να συμβάλει περαιτέρω στην ενίσχυση της ανθεκτικότητάς τους.

Προκειμένου να **αυξήσει την ανθεκτικότητά της**, η ΕΕ θα πρέπει να δράσει εντός και εκτός συνόρων. Στο **εξωτερικό μέτωπο**, θα είναι σημαντικό να αναπτυχθούν μέτρα διεθνούς διακυβέρνησης για τη στήριξη της σταθερότητας και της προβλεψιμότητας. Στο πλαίσιο αυτό, η εμπορική πολιτική μπορεί να διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο, για παράδειγμα με τη στήριξη του βασισμένου σε κανόνες εμπορίου, την ανάπτυξη αμοιβαία επωφελών εταιρικών σχέσεων και την προώθηση πολυμερών, πλειονομερών και διμερών εμπορικών συμφωνιών με σημαντικά δευτερογενή αποτελέσματα σε άλλους τομείς πολιτικής ή με την προώθηση του διεθνούς ρόλου του ευρώ.

Τα οφέλη από τις επενδύσεις της ΕΕ θα πρέπει να λειτουργούν ως κίνητρο για τους εταίρους μας ώστε να βελτιώσουν το εγχώριο επιχειρηματικό περιβάλλον τους και να διασφαλίσουν ότι οι επιχειρήσεις της ΕΕ δεν υφίστανται διακρίσεις. Η διεθνής επενδυτική πολιτική της ΕΕ, η οποία αποτελεί μέρος της εμπορικής πολιτικής της, θα πρέπει να επιδιώκει αυτόν τον στόχο, σύμφωνα με τα ευρύτερα κελύσματα της κοινωνίας, ιδίως για βιώσιμες και υπεύθυνες επενδύσεις.

Ο ρόλος της εμπορικής πολιτικής **εντός των ευρωπαϊκών συνόρων** περιλαμβάνει τη στήριξη της ανταγωνιστικότητας των βιομηχανιών μας (μέσω της δημιουργίας εξαγωγικών ευκαιριών και του καθορισμού προτύπων), τη συμβολή στην προστασία των επιχειρήσεων και των εργαζομένων της ΕΕ από τις αυξανόμενες αθέμιτες εμπορικές πρακτικές και τη συμβολή στην ασφάλεια, ιδίως μέσω του ελέγχου των άμεσων ξένων επενδύσεων (ΑΞΕ) και των ελέγχων των εξαγωγών ειδών διπλής χρήσης.

Η κρίση της νόσου COVID-19 επιβεβαίωσε σαφώς ότι, προκειμένου να παραμείνει ανοικτή στις επενδύσεις, η ΕΕ θα πρέπει να μπορεί, αφενός, να ελέγχει ποιος επενδύει στην επικράτειά της και για ποιον σκοπό και, αφετέρου, να αντιδρά όταν μια ξένη επένδυση συνιστά απειλή για την ασφάλεια και τη δημόσια τάξη. Ο κανονισμός της ΕΕ για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων, σε συνδυασμό με αποτελεσματικούς μηχανισμούς ελέγχου στα κράτη μέλη, αναμένεται να

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019JC0005&from=EN>

παρέχουν στις επιχειρήσεις και στους πολίτες προστασία από τους κινδύνους που συνδέονται με τις ξένες επενδύσεις, η δε σημασία του μηχανισμού αυτού είναι πιθανόν να αυξηθεί κατά τα επόμενα έτη, με την εμφάνιση νέων απειλών και παραγόντων.

Ερώτηση 1: Πώς μπορεί να συμβάλει η εμπορική πολιτική στη βελτίωση της ανθεκτικότητας της ΕΕ και στην ανάπτυξη ενός μοντέλου ανοικτής στρατηγικής αυτονομίας;

Ερώτηση 2: Ποιες πρωτοβουλίες θα πρέπει να αναλάβει η ΕΕ —μόνη της ή από κοινού με άλλους εμπορικούς εταίρους— για τη στήριξη των επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ, την αξιολόγηση των κινδύνων, καθώς και την εδραίωση και τη διαφοροποίηση των αλυσίδων εφοδιασμού;

- **Στήριξη της κοινωνικοοικονομικής ανάκαμψης και ανάπτυξης**

Η κρίση της νόσου COVID-19 αναμένεται να οδηγήσει σε **βαθιά παγκόσμια ύφεση**, με υψηλά επίπεδα ανεργίας, αύξηση του δημόσιου χρέους, μείωση των ιδιωτικών επενδύσεων (τουλάχιστον 30 % μείωση των παγκόσμιων ροών άμεσων ξένων επενδύσεων), γεγονός που μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την **ενίσχυση του ρόλου του κράτους στη διαχείριση της οικονομίας**.

Καθώς οι χώρες επιχειρούν να αντιμετωπίσουν τις επιπτώσεις της κρίσης, ελλοχεύει ο κίνδυνος το μείγμα πολιτικής που θα επιλέξουν να έχει πιο προστατευτικό χαρακτήρα, σε βάρος της οικονομίας και των καταναλωτών τους, με αποτέλεσμα να τεθεί σε κίνδυνο η παγκόσμια ανάκαμψη, και ιδίως να εκτεθούν σε κίνδυνο οι αναπτυσσόμενες χώρες. Στο πλαίσιο αυτό, ιδιαίτερη πρόκληση θα είναι να διασφαλιστεί ότι τα μέτρα αντιμετώπισης της κρίσης και ανάκαμψης που είναι επιβεβλημένα σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα δεν θα μετατραπούν σε «νέα κανονικότητα» υπό τη μορφή μόνιμων κρατικών παρεμβάσεων που προκαλούν στρεβλώσεις και παρεμβολών στη λειτουργία της παγκόσμιας οικονομίας.

Για την ευημερία του εμπορίου και των επενδύσεων και τη μεγιστοποίηση των πιθανοτήτων μας για οικονομική ανάκαμψη, θα χρειαστεί ένα **σταθερό, προβλέψιμο και αξιόπιστο πλαίσιο διεθνούς οικονομικής διακυβέρνησης βασισμένης σε κανόνες**. Συνεπώς, πρέπει να καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια για τη μεταρρύθμιση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ) και την επανακαθιέρωσή του ως αποτελεσματικού φόρουμ για την ανάπτυξη νέων και κατάλληλων εμπορικών κανόνων, τη διασφάλιση της εφαρμογής τους και τη συνδρομή στην επίλυση διαφορών.

Κατά τα προσεχή έτη, η οικονομία της ΕΕ θα πρέπει επίσης να επωφεληθεί από τις αναπτυξιακές ευκαιρίες στο εξωτερικό. Η ΕΕ βρίσκεται ήδη σε πλεονεκτική θέση σε αυτόν τον τομέα, χάρη στο **δίκτυο εμπορικών συμφωνιών** της με 76 χώρες σε όλο τον κόσμο.

Θα πρέπει να καταβληθούν περισσότερες προσπάθειες προκειμένου οι εξαγωγείς μας, ιδίως οι ΜΜΕ, να αξιοποιήσουν πλήρως τα οφέλη που προσφέρουν οι εν λόγω συμφωνίες, μέσω της εξασφάλισης ευρύτερης **πρόσβασης στην αγορά και της διευκόλυνσης του εμπορίου**, της βελτίωσης των **επενδυτικών συνθηκών**, της προστασίας των δικαιωμάτων **διανοητικής ιδιοκτησίας**, συμπεριλαμβανομένων των γεωγραφικών ενδείξεων, αλλά και της εστίασης σε ζητήματα **εφαρμογής και επιβολής** και, γενικότερα, της εξασφάλισης της σταθερότητας και της προβλεψιμότητας που χρειάζονται οι οικονομικοί φορείς. Στο πλαίσιο αυτό, θα μπορούσε να εξεταστεί το ενδεχόμενο ενίσχυσης του καθεστώτος εξαγωγικών πιστώσεων της ΕΕ. Η ενίσχυση της διευκόλυνσης των επενδύσεων θα μπορούσε να συμβάλει στην πρόσβαση των επενδυτών της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ, σε ξένες αγορές. Στο εσωτερικό μέτωπο, η ΕΕ θα πρέπει να εξασφαλίσει ότι παραμένει ελκυστικός προορισμός για επενδύσεις.

Στο πλαίσιο αυτό, η προώθηση της **διεθνούς κανονιστικής συνεργασίας** μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο. Οι ευρωπαϊκοί κανονισμοί έχουν συχνά παγκόσμιο αντίκτυπο, όπως π.χ. στην

περίπτωση των προτύπων για την προστασία των δεδομένων ή των προτύπων για το κλίμα / το περιβάλλον. Η ΕΕ συμμετέχει επίσης ενεργά στην ανάπτυξη διεθνών προτύπων και ορισμένες από τις εμπορικές συμφωνίες μας περιέχουν διατάξεις κανονιστικής συνεργασίας. Η ΕΕ θα διαδραματίσει καίριο ρόλο στην ανάπτυξη των κανονισμών και των προτύπων για τις νέες και πράσινες τεχνολογίες, οι οποίες έχουν καθοριστική σημασία για τη μελλοντική βιώσιμη ανταγωνιστικότητα και ανάπτυξη.

Ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί στους πλησιέστερους εταίρους της ΕΕ στις **γειτονικές περιοχές της και στην Αφρική**. Πέραν της γεωγραφικής και γεωπολιτικής σημασίας τους, οι χώρες αυτές προσφέρουν σημαντικές αγορές ανάπτυξης και παραγωγής και, παράλληλα, αποτελούν βασική πηγή εισαγωγών αγαθών και υπηρεσιών και παρέχουν δυνατότητες ολοκλήρωσης αλυσίδων αξίας. Ως εκ τούτου, η περαιτέρω ενίσχυση των εμπορικών και επενδυτικών μας σχέσεων, μεταξύ άλλων και σε πολυμερές επίπεδο, είναι αμοιβαία επωφελής τόσο για την ΕΕ όσο και για τους εν λόγω εταίρους.

Ερώτηση 3: Με ποιον τρόπο θα πρέπει να ενισχυθεί το πολυμερές εμπορικό πλαίσιο (ΠΟΕ) ώστε να εξασφαλιστεί σταθερότητα, προβλεψιμότητα και ένα περιβάλλον βασισμένο σε κανόνες για δίκαιες και βιώσιμες εμπορικές και επενδυτικές δραστηριότητες;

Ερώτηση 4: Πώς μπορούμε να αξιοποιήσουμε το ευρύ δίκτυο υφιστάμενων συμφωνιών ελευθέρων συναλλαγών (ΣΕΣ) ή νέων ΣΕΣ για τη βελτίωση της πρόσβασης των εξαγωγέων και των επενδυτών της ΕΕ στις αγορές, καθώς και για την προώθηση της διεθνούς κανονιστικής συνεργασίας, ιδίως στους τομείς των ψηφιακών και πράσινων τεχνολογιών και προτύπων, προκειμένου να μεγιστοποιηθεί το δυναμικό τους;

Ερώτηση 5: Σε ποιους εταίρους και περιφέρειες θα πρέπει να εστιαστεί κατά προτεραιότητα η ΕΕ στον τομέα της συνεργασίας; Ιδίως, πώς μπορούμε να ενισχύσουμε τις εμπορικές και επενδυτικές σχέσεις μας με τις γειτονικές χώρες και την Αφρική προς το κοινό συμφέρον;

Ερώτηση 6: Με ποιον τρόπο μπορεί να στηρίξει η εμπορική πολιτική την ανανεωμένη ευρωπαϊκή βιομηχανική πολιτική;

- **Στήριξη των ΜΜΕ**

Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) αποτελούν τη **ραχοκοκαλιά της ευρωπαϊκής οικονομίας**, παρέχοντας εκατομμύρια θέσεις εργασίας και πρωτοστατώντας στην καινοτομία. Η εξαγωγική δραστηριότητα για τις ΜΜΕ συνίσταται, πρωτίστως, στην πώληση των αγαθών και των υπηρεσιών τους σε άλλες χώρες της ΕΕ. Ωστόσο, αξιοποιώντας την ενιαία αγορά της ΕΕ για να αποκτήσουν την απαιτούμενη κλίμακα και πείρα στον τομέα των εξαγωγών, πολλές ΜΜΕ κάνουν το επόμενο βήμα, πέρα από τα σύνορα της ΕΕ. Κατά συνέπεια, ο αριθμός των ΜΜΕ που πραγματοποιούν εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών εκτός της ΕΕ αυξάνεται σταδιακά με την πάροδο του χρόνου. Το 2017 (σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα διαθέσιμα στοιχεία) πάνω από το 85 % του συνόλου των εξαγωγικών εταιρειών της ΕΕ-27 ήταν ΜΜΕ. Οι εξαγωγικές ΜΜΕ εκτιμάται ότι στηρίζουν περίπου 13,4 εκατομμύρια θέσεις εργασίας στην Ευρώπη⁶. Οι ΜΜΕ αντιπροσωπεύουν επίσης το 40 % περίπου όλων των εξαγωγών υπηρεσιών της ΕΕ.

⁶ The role of SMEs in extra-EU exports: Key performance indicators (Ο ρόλος των ΜΜΕ στις εξαγωγές εκτός της ΕΕ: Κύριοι δείκτες επιδόσεων), Chief Economist Note, 15 Ιουνίου 2020, https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2020/june/tradoc_158778.pdf

Οι ΜΜΕ επωφελούνται από τη γενική κατεύθυνση της εμπορικής πολιτικής της ΕΕ, δεδομένου ότι **εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από την ύπαρξη σταθερού και προβλέψιμου επιχειρηματικού περιβάλλοντος** και μπορούν να ωφεληθούν από την αυξημένη πρόσβαση σε μεγεθυνόμενες αγορές μέσω των εμπορικών και επενδυτικών συμφωνιών μας.

Ωστόσο, το **κόστος συμμετοχής των ΜΜΕ στο διεθνές εμπόριο είναι συνήθως υψηλότερο**, κυρίως λόγω των δυσκολιών πρόσβασης σε πληροφορίες σχετικά με πιθανούς προμηθευτές και επιχειρηματικούς εταίρους σε τρίτες χώρες, καθώς και των δυσκολιών πρόσβασης σε χρηματοδότηση. Ως εκ τούτου, η ΕΕ έχει θεσπίσει ειδικά εργαλεία και μέτρα για τη στήριξη των ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται επιχειρηματικά στο εξωτερικό, συμπεριλαμβανομένων, ιδίως, της συμπερίληψης ειδικών κεφαλαίων για τις ΜΜΕ στις πρόσφατες ΣΕΣ και της δημιουργίας σημείων επαφής για τις ΜΜΕ, του δικτύου Enterprise Europe Network⁷, του γραφείου υποστήριξης των ΜΜΕ σε θέματα δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας (ΔΔΙ) και του γραφείου υποστήριξης των ΜΜΕ σε θέματα εμπορικής άμυνας. Η Επιτροπή διοργάνωσε επίσης διάφορες «Ημέρες πρόσβασης στις αγορές» στα κράτη μέλη, σε μια προσπάθεια προσέγγισης των ΜΜΕ, με στόχο να τις βοηθήσει να ξεπεράσουν τα εμπόδια που μπορεί να αντιμετωπίσουν κατά τις εξαγωγές τους σε τρίτες χώρες. Επιπλέον, έχουν δρομολογηθεί διάφορες ευρύτερες πρωτοβουλίες της Επιτροπής με στόχο τη στήριξη της διεθνοποίησης των ΜΜΕ⁸.

Ωστόσο, είναι βέβαιο ότι εξακολουθούν να υπάρχουν πολλές ακόμη **αναξιοποίητες δυνατότητες για τη στήριξη των εμπορικών και επενδυτικών δραστηριοτήτων των ευρωπαϊκών ΜΜΕ**, ιδίως στο πλαίσιο του αυξανόμενου αριθμού των εμπορικών και επενδυτικών συμφωνιών της ΕΕ. Πολλές ΜΜΕ δεν γνωρίζουν αυτές τις ευκαιρίες, συμπεριλαμβανομένων των ευκαιριών στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων, ή τείνουν να πιστεύουν ότι αποφέρουν οφέλη μόνο στις μεγαλύτερες εταιρείες. Επιπλέον, οι ΜΜΕ επλήγησαν περισσότερο από τις διαταραχές των αλυσίδων εφοδιασμού που προκλήθηκαν από την κρίση της νόσου COVID-19, καθώς και από τη μείωση της παγκόσμιας ζήτησης. Παρότι η πρόσβαση σε χρηματοδότηση θα αποτελέσει καθοριστικό παράγοντα, η εμπορική πολιτική μπορεί επίσης να συμβάλει στη στήριξη της ανάκαμψής τους με τη δημιουργία νέων ευκαιριών.

Ερώτηση 7: Τι περαιτέρω μέτρα μπορούν να ληφθούν ώστε οι ΜΜΕ να επωφεληθούν από τις ευκαιρίες που προσφέρουν το διεθνές εμπόριο και οι επενδύσεις; Σε ποιους τομείς εντοπίζονται ειδικές ανάγκες ή ιδιαίτερες προκλήσεις που θα μπορούσαν να αντιμετωπιστούν με τη λήψη μέτρων και την παροχή στήριξης στο πλαίσιο της εμπορικής και επενδυτικής πολιτικής;

- **Στήριξη της πράσινης μετάβασης και ενίσχυση της βιωσιμότητας και της υπευθυνότητας του εμπορίου**

Η πανδημία COVID-19 δεν σταμάτησε **την κλιματική αλλαγή, την απώλεια βιοποικιλότητας ή τα μη βιώσιμα επίπεδα χρήσης πόρων**. Αντιθέτως, η αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων εξακολουθεί να αποτελεί ζήτημα προτεραιότητας. Συγχρόνως, υπάρχει πραγματικός κίνδυνος τα ζητήματα αυτά να παραβλεφθούν υπό το βάρος της εστίασης στην παγκόσμια οικονομική ανάκαμψη.

Η ΕΕ **πρωτοστατεί στη δράση για το κλίμα και τη βιωσιμότητα** και η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, ως η αναπτυξιακή στρατηγική της Ευρώπης, θα πρέπει να αποτελέσει χάρτη πορείας στο πλαίσιο των προσπαθειών για την παγκόσμια ανάκαμψη, στηρίζοντας τη μετάβαση σε μια κλιματικά

⁷ Πρόκειται για το μεγαλύτερο παγκοσμίως δίκτυο υποστήριξης των ΜΜΕ με διεθνείς φιλοδοξίες,

<https://een.ec.europa.eu/>

⁸ https://ec.europa.eu/growth/smes/access-to-markets/internationalisation_el

ουδέτερη και πιο βιώσιμη οικονομία. Η κοινή ανακοίνωση σχετικά με την αντιμετώπιση της νόσου COVID-19 από την ΕΕ σε παγκόσμιο επίπεδο⁹ υπογράμμισε τη σημασία της βιωσιμότητας και του σεβασμού των εργασιακών δικαιωμάτων και της εταιρικής ευθύνης σε όλες τις αξιακές αλυσίδες. Η προώθηση της αξιοπρεπούς εργασίας¹⁰ και η βελτίωση των συνθηκών εργασίας εντός και εκτός συνόρων εξακολουθούν να αποτελούν προτεραιότητα για την ΕΕ. Επιπλέον, η Επιτροπή είναι πλήρως προσηλωμένη στους ΣΒΑ των Ηνωμένων Εθνών και εντείνει τις προσπάθειές της για την ενσωμάτωσή τους σε όλες τις πολιτικές της. Ιδιαίτερη προσοχή θα απαιτηθεί για την αντιμετώπιση των ιδιαίτερων επιπτώσεων της κρίσης στις αναπτυσσόμενες χώρες.

Στο πεδίο αυτό, **η εμπορική πολιτική μπορεί να επιτελέσει σημαντικό ρόλο**¹¹. Οι προσπάθειες για την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης μέσω της εμπορικής πολιτικής έχουν ήδη αυξηθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια, όπως αποτυπώνεται στο σχέδιο δράσης 15 σημείων για το εμπόριο και τη βιώσιμη ανάπτυξη¹², ιδίως μέσω νομικά δεσμευτικών υποχρεώσεων για την κύρωση και την αποτελεσματική εφαρμογή διεθνών περιβαλλοντικών συμβάσεων, ιδίως της συμφωνίας του Παρισιού και της σύμβασης για τη βιολογική ποικιλότητα (ΣΒΠ), καθώς και διεθνών κανόνων εργασίας. Οι προσπάθειες για την επιβολή και την εφαρμογή έχουν ενταθεί σημαντικά, μεταξύ άλλων μέσω της κίνησης διαδικασιών επίλυσης διαφορών, και αναμένεται να ενισχυθούν περαιτέρω με τη δημιουργία του ρόλου του επικεφαλής για την επιβολή των εμπορικών συμφωνιών.

Η εμπορική πολιτική της ΕΕ μπορεί να συμβάλει στην προώθηση αλλαγών στο εσωτερικό της ενιαίας αγοράς αλλά και σε ολόκληρο τον κόσμο, κυρίως μέσω της χρήσης των (πολυμερών, διμερών ή μονομερών) εργαλείων της για **την προώθηση βιώσιμης προσέγγισης όσον αφορά το εμπόριο και τις επενδύσεις και τη συμβολή στην ανάπτυξη**. Αυτό εκτείνεται από τη διευκόλυνση του πράσινου εμπορίου και των επενδύσεων και την προαγωγή της εφαρμογής των διεθνών προτύπων έως την προώθηση της συμμετοχής των εμπορικών εταιριών μας στις προσπάθειες αντιμετώπισης των κοινών προκλήσεων, ανεξάρτητα από το αν αυτές αφορούν την κλιματική αλλαγή ή το περιβάλλον γενικότερα, τη βιώσιμη αλιεία ή τις βιώσιμες γεωργικές πρακτικές, τα ανθρώπινα και εργασιακά δικαιώματα ή τα ζητήματα ισότητας των φύλων.

Η πρόθεση της Επιτροπής να καταστεί η τήρηση της συμφωνίας του Παρισιού ουσιαστικό στοιχείο όλων των μελλοντικών συνολικών εμπορικών συμφωνιών, να θεσπιστεί μηχανισμός συνοριακής προσαρμογής άνθρακα με στόχο τη μείωση του κινδύνου διαρροής άνθρακα, εάν εξακολουθούν να υπάρχουν ανά τον κόσμο διαφορές ως προς τα επίπεδα φιλοδοξίας για το κλίμα, και να υιοθετηθεί προσέγγιση μηδενικής ανοχής για την παιδική εργασία απηχεί τη δέσμευση της Επιτροπής για πιο βιώσιμο και υπεύθυνο εμπόριο.

Επιπλέον, η **κρίση της νόσου COVID-19 έδωσε μεγαλύτερη ώθηση στις συζητήσεις για την προώθηση της βιωσιμότητας, της υπεύθυνης επιχειρηματικής συμπεριφοράς και της διαφάνειας στις αλυσίδες εφοδιασμού**, ιδίως μέσω των συστημάτων δέουσας επιμέλειας ως εργαλείου για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας¹³.

⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?qid=1587137884705&uri=CELEX%3A52020JC0011>

¹⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=LEGISSUM%3Aem0023>

¹¹ Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:b828d165-1c22-11ea-8c1f-01aa75ed71a1.0001.02/DOC_1&format=PDF

Στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030 – Επαναφορά της φύσης στη ζωή μας,

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?qid=1590574123338&uri=CELEX:52020DC0380>

Από το αγρόκτημα στο πιάτο – Μια στρατηγική για ένα δίκαιο, υγιές και φιλικό προς το περιβάλλον σύστημα

τροφίμων, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX:52020DC0381>

¹² https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2018/february/tradoc_156618.pdf

¹³ <https://op.europa.eu/el/publication-detail/-/publication/8ba0a8fd-4c83-11ea-b8b7-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF>

Στο πλαίσιο της επανεξέτασης της εμπορικής μας πολιτικής, θα πρέπει να εξετάσουμε τους πλέον αποτελεσματικούς τρόπους αξιοποίησης της εν λόγω πολιτικής για την προώθηση κοινωνικών αλλαγών στην ΕΕ και στις χώρες-εταίρους μας.

Ερώτηση 8: Με ποιον τρόπο μπορεί να διευκολύνει η εμπορική πολιτική τη μετάβαση σε μια πιο πράσινη, πιο δίκαιη και πιο υπεύθυνη οικονομία εντός και εκτός συνόρων; Πώς μπορεί η εμπορική πολιτική να προωθήσει περαιτέρω τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) των Ηνωμένων Εθνών; Με ποιον τρόπο θα πρέπει να στηριχθούν αυτοί οι στόχοι από πλευράς εφαρμογής και επιβολής;

Ερώτηση 9: Πώς μπορεί να συμβάλει η εμπορική πολιτική στην προώθηση πιο υπεύθυνης επιχειρηματικής συμπεριφοράς; Ποιος θα πρέπει να είναι ο ρόλος της εμπορικής πολιτικής στην προώθηση διαφανών, υπεύθυνων και βιώσιμων αλυσίδων εφοδιασμού;

- **Στήριξη της ψηφιακής μετάβασης και της τεχνολογικής ανάπτυξης**

Η κρίση της νόσου COVID-19 επιτάχυνε την ψηφιακή επανάσταση — το ηλεκτρονικό εμπόριο, η ηλεκτρονική μάθηση, η τηλεργασία και οι ηλεκτρονικές υπηρεσίες αποτελούν πλέον αναπόσπαστα στοιχεία της κοινωνίας μας. Παρότι σε ορισμένους τομείς μπορεί να επιστρέψουμε σε προηγούμενες πρακτικές, σε πολλούς άλλους οι αλλαγές ήρθαν για να μείνουν.

Ως εκ τούτου, η κρίση **ανέδειξε τη σημασία του ψηφιακού εμπορίου** και τον ρόλο του στη διευκόλυνση των παγκόσμιων αλυσίδων αξίας και στην ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών, επιβεβαιώνοντας παράλληλα την ανάγκη ύπαρξης αποτελεσματικού πλαισίου προστασίας των δεδομένων. Οι εξελίξεις αυτές είχαν ως αποτέλεσμα τη διατύπωση εκκλήσεων για επίσηυση της διαδικασίας καθορισμού διεθνών προτύπων για το ηλεκτρονικό εμπόριο, μεταξύ άλλων όσον αφορά τις ροές δεδομένων, ιδίως μέσω της κοινής δήλωσης του ΠΟΕ σχετικά με το ηλεκτρονικό εμπόριο. Πέρα από τις διατάξεις σχετικά με τις ροές δεδομένων στις εμπορικές συμφωνίες, τα μέσα που παρέχονται από τον γενικό κανονισμό για την προστασία δεδομένων (ΓΚΠΔ) της ΕΕ για τις διεθνείς διαβιβάσεις δεδομένων διευκολύνουν τις ασφαλείς ροές δεδομένων εξασφαλίζοντας υψηλό επίπεδο προστασίας των δεδομένων.

Επιπλέον, οι νέες τεχνολογίες και οι αλλαγές των επιχειρηματικών μοντέλων, ιδίως στους τομείς της τεχνητής νοημοσύνης, της τεχνολογίας αλυσίδας συστοιχιών (blockchain) και της τρισδιάστατης εκτύπωσης, επηρεάζουν τόσο το αντικείμενο όσο και τον τρόπο των εμπορικών μας συναλλαγών.

Παράλληλα, παρατηρούμε **ενίσχυση των επιθετικών βιομηχανικών πολιτικών τρίτων χωρών**, ιδίως σε τομείς υψηλής τεχνολογίας, συνήθως μέσω μαζικής κρατικής στήριξης. Η τάση αυτή ξεκίνησε πριν από την πανδημία και αναμένεται να θέτει ολοένα και σημαντικότερους κινδύνους στρέβλωσης του εμπορίου για τις επιχειρήσεις της ΕΕ.

Υπό το φως των πρόσφατων τάσεων, καλούμαστε να εξετάσουμε με ποιους τρόπους η εμπορική πολιτική της ΕΕ μπορεί να στηρίξει την ψηφιακή μετάβαση και να συμβάλει στην εδραίωση της θέσης της ΕΕ στον ψηφιακό τομέα μακροπρόθεσμα.

Ερώτηση 10: Πώς μπορούν να επωφεληθούν οι επιχειρήσεις της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ, από τους κανόνες για το ψηφιακό εμπόριο; Με ποιον τρόπο μπορεί η εμπορική πολιτική να στηρίξει την ψηφιακή μετάβαση στην ΕΕ και στις αναπτυσσόμενες χώρες-εμπορικούς εταίρους, ιδίως όσον αφορά βασικές ψηφιακές τεχνολογίες και σημαντικές εξελίξεις (π.χ. τεχνολογία αλυσίδας συστοιχιών, τεχνητή νοημοσύνη, ροές μαζικών δεδομένων);

Ερώτηση 11: Ποια είναι τα μεγαλύτερα εμπόδια και ευκαιρίες για τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στο ψηφιακό εμπόριο σε τρίτες χώρες ή για τους καταναλωτές που

πραγματοποιούν ηλεκτρονικές συναλλαγές; Πόσο σημαντικές είναι οι διεθνείς διαβιβάσεις δεδομένων για τις δραστηριότητες των επιχειρήσεων της ΕΕ;

- **Διασφάλιση δίκαιων και ίσων όρων ανταγωνισμού**

Η δέσμευση για τη διατήρηση του ανοικτού χαρακτήρα της οικονομίας μας παραμένει στο επίκεντρο των σχεδίων της ΕΕ για τη μελλοντική ανάπτυξη, ευημερία και ανταγωνιστικότητα. Ωστόσο, η δέσμευση αυτή πρέπει να συνοδεύεται από προσπάθειες να **εξασφαλιστεί ότι δεν γίνεται κατάχρηση του ανοικτού χαρακτήρα της οικονομίας μας από αθέμιτες, επιθετικές ή αντιανταγωνιστικές εμπορικές πρακτικές**. Η χρηστή φορολογική διακυβέρνηση μπορεί επίσης να συμβάλει στη διασφάλιση ίσων όρων ανταγωνισμού και θα πρέπει να συνοδεύει τα εμπορικά και επενδυτικά μέσα.

Πριν από την κρίση, ο ανοικτός αυτός χαρακτήρας γινόταν ολοένα και περισσότερο αντικείμενο εκμετάλλευσης από άλλους μεγάλους παράγοντες, ιδίως μέσω βιομηχανικών πολιτικών που χαρακτηρίζονταν από μαζική κρατική παρέμβαση, και εκφράζονται ανησυχίες ότι οι καταχρηστικές αυτές πρακτικές θα ενταθούν στη μετά COVID-19 εποχή. Πρόσφατα, διαπιστώθηκε, επίσης, η επιστροφή στη χρήση μέτρων εξαναγκασμού από ορισμένους εμπορικούς εταίρους. Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να εξεταστεί περαιτέρω ο τρόπος ανταπόκρισης της ΕΕ στα εν λόγω μέτρα εξαναγκασμού, τα οποία έχουν ως στόχο να υποχρεώσουν την ΕΕ ή τα κράτη μέλη της να προβούν ή να μην προβούν σε ενέργειες με συγκεκριμένους τρόπους.

Η προσέγγιση που προκρίνει η ΕΕ για την αντιμετώπιση των εν λόγω πρακτικών είναι η **αποκατάσταση ίσων όρων ανταγωνισμού μέσω της συμφωνίας σαφών κανόνων με τους εταίρους μας**, για παράδειγμα μέσω της θέσπισης νέων κανόνων για τις βιομηχανικές επιδοτήσεις στον ΠΟΕ ή στις περιφερειακές και διμερείς εμπορικές συμφωνίες μας.

Ωστόσο, κάτι τέτοιο δεν είναι πάντοτε εφικτό και οι εν λόγω δεσμεύσεις δεν γίνονται πάντα σεβαστές από τους εταίρους μας. Στις περιπτώσεις αυτές, είναι **σημαντικό να υπερασπιζόμαστε τα δικαιώματά μας πιο σθεναρά**, χρησιμοποιώντας τα υφιστάμενα μέσα εμπορικής άμυνας ή επίλυσης διαφορών και θεσπίζοντας, παράλληλα, νέα μέσα, όπως η ενίσχυση του κανονισμού για την επιβολή και η προστασία και αναβάθμιση των μηχανισμών επίλυσης διαφορών στον ΠΟΕ και στις διμερείς εμπορικές συμφωνίες.

Η θέσπιση του μέσου για τις διεθνείς δημόσιες συμβάσεις ή οι εργασίες της Επιτροπής για την αντιμετώπιση των στρεβλωτικών επιπτώσεων των ξένων επιδοτήσεων¹⁴ στην εσωτερική αγορά αποτελούν περαιτέρω χαρακτηριστικά παραδείγματα προς αυτή την κατεύθυνση. Ο διορισμός του επικεφαλής για την επιβολή των εμπορικών συμφωνιών υπογραμμίζει την ολοένα μεγαλύτερη έμφαση που δίδεται στην ορθή εφαρμογή των δεσμεύσεων που έχουν αναληφθεί από τους εμπορικούς εταίρους μας στις διμερείς και πολυμερείς συμφωνίες, είτε αυτές αφορούν την πρόσβαση στην αγορά είτε τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Ερώτηση 12: Πέρα από τα υφιστάμενα μέσα, όπως η εμπορική άμυνα, με ποιον τρόπο θα πρέπει να αντιμετωπίζει η ΕΕ τις εξαναγκαστικές, στρεβλωτικές και αθέμιτες εμπορικές πρακτικές τρίτων χωρών; Θα πρέπει να βελτιωθούν περαιτέρω τα υφιστάμενα μέσα ή να θεσπιστούν πρόσθετα μέσα;

¹⁴ Λευκή Βίβλος σχετικά με την εξασφάλιση ίσων όρων ανταγωνισμού όσον αφορά τις ξένες επιδοτήσεις, που πρόκειται να δημοσιευτεί στις 17 Ιουνίου.

- **Γενική ερώτηση**

Ερώτηση 13: Ποια άλλα σημαντικά θέματα που δεν καλύπτονται από τα παραπάνω ερωτήματα θα πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά την επανεξέταση της εμπορικής πολιτικής;

III. Διαδικασία διαβούλευσης

Η διαδικασία επανεξέτασης της εμπορικής πολιτικής θα πραγματοποιηθεί με βάση ευρείες διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη, μεταξύ άλλων μέσω της διεξαγωγής δημόσιων συζητήσεων σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ και της υποβολής γραπτών παρατηρήσεων.

Οι ενδιαφερόμενοι καλούνται να υποβάλουν τις απαντήσεις τους στα ανωτέρω ερωτήματα έως τις **15 Νοεμβρίου 2020**, στην υπηρεσιακή ηλεκτρονική θυρίδα: trade-policy-review-2020@ec.europa.eu.

Το παρόν σημείωμα διαβούλευσης θα είναι διαθέσιμο τον Ιούλιο σε όλες τις επίσημες γλώσσες της ΕΕ.

Δήλωση περί προστασίας της ιδιωτικής ζωής: <https://trade.ec.europa.eu/doclib/html/158781.htm>